

Wat is er nodig om het initiatief verder te brengen?

INITIATIEFNEMERS

- Achtergrond (bewoners, (sociaal) ondernemers, organisaties)
- Passie en gedrevenheid
- Organisatiekracht

POLITIEKE CONTEXT

- Maatschappelijke context
- Politieke context
- Actualiteit

VERBINDEN

- Fase van het initiatief
- Verbinding met andere partijen
- Communicatie en inspiratie

POTENTIE VAN HET INITIATIEF

- Innovativiteit
- Flexibiliteit
- Realiseerbaarheid
- Potentie op de langere termijn

KOMPAS VOOR INITIATIEF

DRAAGVLAK

- Verbinding met anderen
- Draagvlak voor het initiatief
- Aansluiting op andere initiatieven
- Mogelijke botsende belangen

INZET VAN MENSEN EN MIDDELEN

- Inzet van menskracht
- Inzet van locaties
- Mogelijkheden voor (co)financiering

WET- en REGELGEVING

- Wettelijke beperkingen
- Relevant beleid en regelgeving
- Andere mogelijke beperkingen

JIJ MAAKT
UTRECHT

BIJDRAGE AAN DE STAD/WIJK

- Bijdrage aan leefbaarheid stad/wijk/ buurt/ straat
- Bijdrage aan kwaliteit van leven medebewoners
- Bevordert deelname aan de samenleving

Wie moet wanneer waarover knopen doorhakken?

EIGENSCHAPPEN VAN HET INITIATIEF

INITIATIEFNEMERS

Geen initiatief zonder mensen die daar 100% voor gaan. Wie zijn de mensen die zich eigenaar voelen van het initiatief? Zijn het bewoners, (sociaal) ondernemers, maatschappelijke organisaties? Is het één persoon of zijn het meerdere mensen die elkaar gevonden hebben? Waar zit de gedrevenheid van deze mensen? Hoe zit het met hun organisatiekracht?

DRAAGVLAK

Een initiatief staat vrijwel nooit op zich. Bijna altijd is er een aanleiding, een verbinding met andere mensen, andere initiatieven. Met wie staan de initiatiefnemers in verbinding? Vormen ze een vitale, duurzame coalitie? Is er draagvlak voor hun initiatief? Sluit het initiatief aan op andere initiatieven die er al zijn? Wiens belangen worden er mogelijk met het initiatief geschaad?

BIJDRAGE AAN DE STAD/WIJK

Veel initiatiefnemers willen met hun initiatief een bijdrage leveren aan de stad en haar inwoners. Dat kan op stads-, wijk, buurt of straatniveau zijn. Op welke manier draagt het initiatief bij aan de kwaliteit van leven van medebewoners? Op welke manier draagt het bij aan de leefbaarheid van de buurt? Of aan de maatschappelijke participatie van bewoners?

POTENTIE VAN HET INITIATIEF

Initiatieven verschillen in de potentie die ze hebben. Wat maakt het initiatief innovatief? Heeft het initiatief zich al bewezen? Hoe flexibel is het initiatief? Kan het initiatief op een andere schaal worden uitgevoerd, een andere locatie? Is het makkelijk groter of kleiner te maken? In hoeverre is het initiatief afhankelijk van andere partijen of van bijvoorbeeld (milieu)technische voorwaarden? Is het initiatief realiseerbaar, ook in financiële zin? Heeft het een sluitende begroting? Heeft het ook op langere termijn potentie?

RUIMTE MAKEN VOOR INITIATIEF

VERBINDEN

De gemeente zoekt naar een rol op maat om ruimte te kunnen maken voor een initiatief. Welke vorm dat heeft is afhankelijk van de fase waarin het initiatief zich bevindt. Is het een pril idee of ligt er al een uitgewerkt plan? Is de gemeente de meest aangewezen partij om mee samen te werken of te ondersteunen of kunnen andere partijen dat beter doen? In dat geval kan de gemeente een verbindende rol spelen. Is er vooral behoefte aan inspiratie of een motivatieboost? De gemeente kan een initiatief in het zonnetje zetten zodat het medestanders vindt en zelf verder kan groeien.

WET- en REGELGEVING

Niet alles wat wenselijk is, is ook mogelijk. Soms zijn er wetten of regels die het initiatief beperken of de bloei ervan verhinderen. Gaat het om wettelijke beperkingen of om regels die door de gemeente zelf zijn opgesteld? Is er behoefte aan experimenteeruimte of (tijdelijke) opschorting van regels? Hoe ingewikkeld is het om regels aan te passen? Zijn er manieren om het initiatief in een andere vorm wel mogelijk te maken? Want met vergunningen, bestemmingsplannen, richtlijnen, monitoring en andere formele sturingsinstrumenten kun je dingen ook makkelijker maken.

INZET VAN MENSEN EN MIDDELEN

In materiële zin kan de gemeente op verschillende manieren ondersteuning bieden. Is het initiatief geholpen met meedenkkraft (menskracht)? Of met het beschikbaar stellen van een locatie (door de gemeente of een andere partij)? Zijn er praktische hobbels die de gemeente weg kan nemen? En bij behoefte aan financiële ondersteuning: gaat het om grote of kleine bedragen? Welke andere partijen dan de gemeente kunnen bijdragen? Gaat het om eenmalig geld of vloeien er in een later stadium meer kosten uit het initiatief voort? Zijn er financiële onzekerheden of risico's?

POLITIEKE STEUN

Geen enkel initiatief ontwikkelt zich in een vacuüm. De tijdgeest en maatschappelijke discussies die er spelen bepalen vaak de context waarin een initiatief ontstaat en zich ontwikkelt. In hoeverre is het onderwerp 'hot'? Dat kan bepalend zijn voor de steun die er voor een initiatief is. Daarbij speelt ook de politieke context een rol. Is er zicht op een politieke meerderheid die het initiatief steunt? Bij een 'groen' college kan er bijvoorbeeld meer steun te vinden zijn voor duurzame initiatieven.

KOMPAS VOOR INITIATIEF

Waarom een Kompas voor Initiatief?

Utrecht barst van de initiatieven. Overal in de stad steken bewoners en ondernemers de handen uit de mouwen om de stad nog beter, mooier en leefbaarder te maken. De gemeente Utrecht wil daar graag ruimte voor creëren. Want voor elk goed initiatief is een plek in Utrecht. Het begint met de vraag wat er nodig is om een initiatief verder te brengen.

Het doel van deze **dialogooster** is om het gesprek tussen initiatiefnemers en gemeente te faciliteren. Het is nadrukkelijk geen checklist om initiatieven te beoordelen, maar geeft aan welke aspecten relevant zijn als het om initiatieven gaat.

De dialogooster geeft initiatiefnemers houvast als ze hun initiatief verder willen brengen. Het biedt medewerkers van de gemeente steun om hun improvisatievermogen in te kunnen zetten. En het kan van pas komen bij de politieke bespreking en besluitvorming rondom initiatieven.

Hoe kan het Kompas gebruikt worden?

De kompaspunten zijn verdeeld in twee categorieën: eigenschappen van het initiatief zelf (geel) en mogelijkheden om ruimte te creëren voor initiatief (rood). De kompaspunten hangen sterk samen met elkaar.

Bij de **voorbereiding van een gesprek** tussen initiatiefnemer en gemeente kan het Kompas gebruikt worden om na te gaan welke onderwerpen tijdens het gesprek aan de orde moeten komen of om de stand van zaken op die onderwerpen op een rij te zetten.

Initiatiefnemers kunnen hiermee zelf hun eigen initiatieven verder brengen. Een gesprek met de gemeente start altijd met de vraag: Wat is er (nog) nodig om het initiatief verder te brengen? De (rode) mogelijkheden om ruimte te creëren bieden daarvoor houvast.

Tijdens het gesprek kan het Kompas als gespreksleidraad dienen. Niet alle onderdelen hoeven langsgelopen te worden, maar het Kompas geeft aan waar het gesprek over kan gaan.

Na afloop van het gesprek kan het Kompas dienen als basis voor de verdere uitwerking van een initiatief door de initiatiefnemers, of eventuele verdere ondersteuning door de gemeente. Ook kan het Kompas gebruikt worden bij de onderbouwing van eventuele besluitvorming over steun van de gemeente aan initiatieven. Zodat duidelijk is wie, wanneer, waarover knopen doorhakt.

Al doende leren

Dit Kompas is tot stand gekomen in dialoog met initiatiefnemers, ambtenaren, directieleden, raadsleden en bestuurders. Juist in deze tijd waarin initiatieven als paddenstoelen uit de grond komen, is het van belang om met elkaar in gesprek te blijven, ook over hoe dat gesprek het beste gevoerd kan worden. En om elkaar mooie voorbeelden aan te reiken en mogelijke obstakels boven tafel te krijgen zodat we die kunnen aanpakken. Zodat we met elkaar al doende leren hoe we samen de stad beter, mooier en leefbaarder kunnen maken.

JIJ MAAKT
UTRECHT